

4. **Мармуль А.О.** Принципи та механізми управління й регулювання розвитку трудових ресурсів аграрних підприємств. *Економічний вісник університету*. Вип. 40. 2019. С. 25-31.

5. **Костенко О.П., Адеєва Т.О.** Модель оцінювання маркетингового потенціалу промислового підприємства. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2011. № 3. С. 87-91.

6. **Ігнатенко М.М., Бритвенко А.С.** Виробничий і маркетинговий потенціал аграрних підприємств і корпорацій на ринку продовольчої продукції. *Причорноморські економічні студії: наук. журн.* Вип. 40. 2019. С. 112-115.

7. **Sievidova I.** Factors affecting the economic management efficiency of agricultural enterprises in Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. 2017. 4 (1). pp. 204-211.

УДК 338.2

ЕФЕКТИВНІСТЬ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

THE EFFECTIVENESS OF THE MANAGEMENT STRUCTURE IN THE ENTERPRISE

МАЩЕНКО Д.С., студентка магістратури*

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

В статті розглянуті теоретичні аспекти дослідження організаційної структури управління на основі використання сучасних методів і технологій управління. Розглянуто основні проблеми розвитку організаційної структури підприємства. Проаналізовані види і класи організаційних структур. Встановлено, що найважливішим підсумком здійснення удосконалення організаційної структури управління є завершення переходу на її виробничо-технологічні варіанти. Визначено систему показників ефективності структури управління.

Ключові слова: організаційна структура управління, ефективність, методи, формальна група, цілі, підприємство.

The theoretical aspects of the study of the organizational structure of management based on the use of modern management methods and technologies are considered in the article. The main problems of development of organizational structure of the enterprise are considered. Types and classes of organizational structures are analyzed. It is established that the most important result of improving the organizational structure of management is the completion of the transition to its production and technological options. The system of indicators of efficiency of management structure is defined.

Key words: organizational structure of management, efficiency, methods, formal group, goals, enterprise.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Будь-яка господарська діяльність спрямована на збільшення прибутку (доходу), шляхом використання мінімуму витрат за заданого обсягу виробництва продукції. Це, в свою чергу, є відображенням ефективного ведення діяльності підприємства, зокрема управління. Позитивні тенденції економічного зростання України вимагають від підприємств підвищення ефективності виробництва. Створення сприятливих умов для розвитку підприємств реального сектору економіки можливо тільки на основі акомодатії їх внутрішнього середовища до якісно нових умов зовнішнього середовища. Усвідомлення цієї проблеми зумовило необхідність формування наукових підходів до стратегічного управління і використання відповідних процедур планування, нової цільової орієнтації і структурного перетворення на вітчизняних підприємствах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Організаційний розвиток є передумовою ефективного функціонування всіх підсистем підприємства, а також основою досягнення його стратегічних цілей. Організаційний розвиток та управління ним на основі використання

* Науковий керівник – Сагачко Ю.М., к.е.н.

сучасних методів і технологій управління досліджено такими науковцями, як І. Агліцький, О. Балацький, В. Бобровник, В. Бородин, С. Боумен, А. Бусигін, А. Воронкова, М. Губко, Я.В. Догадайло [1], І. Дьожкіна, В. Єфремов, Д. Єш, І. Катуніна, С. Коверга, Н. Калюжна, О. Маслак, Б. Мільнер, Ю. Міроненко, Д.П. Нортон [2].

Згідно з результатами дослідження організаційна структура управління підприємством є провідною складовою організаційної структури підприємства, оскільки поєднує технічну, економічну, виробничу та соціальну сторони діяльності підприємства, регламентує внутрішні виробничі зв'язки, а також за її допомогою досягається стійка система службових взаємовідносин між структурами та працівниками апарату управління [3].

Формулювання цілей статті. Проаналізувати види і класи організаційних структур управління, а також виявити способи за допомогою яких можна удосконалити структуру управління, що в підсумку призведе до її ефективності.

Виклад основного матеріалу дослідження. При визначенні організаційної структури підприємства більшість авторів посилаються на ДСТУ ISO 9000-2001, згідно з яким організаційна структура (organizational structure) – розподіл відповідальності, повноважень і взаємовідносин між працівниками. Згідно з Господарським кодексом України (ст. 64) організаційна структура підприємства розглядається як сукупність виробничих структурних підрозділів і функціональних структурних підрозділів апарату управління [4].

Виділяють такі класи і види організаційних структур управління відповідно до процесу досягнення цілей і рівня централізації [5, с. 47]: 1) бюрократичні (лінійні, функціональні, лінійно-функціональні, дивізійні (дивізіонально-функціональні, дивізіонально-продуктові, дивізіонально-споживчі, глобальні дивізіональні)); 2) централізовані, децентралізовані; 3) адаптивні (органічні) (проектні структури, матричні (змішані) структури, конгломерати (множинні структури), інтеграційні структури, структури координаційного типу).

Найважливішим підсумком здійснення удосконалення організаційної структури управління є завершення переходу на її виробничо-технологічні варіанти. Освоєння цих варіантів відкриває необмежені можливості для реалізації позитивних потенціалів удосконалених виробничої структури, організаційної структури та структурних характеристик всіх інших внутрішніх змінних. Разом з тим удосконалена організаційна структура управління також володіє своїми власними позитивним потенціалом. Його реалізація проявляється у формі організаційно-економічних, соціальних та психологічних наслідків корекції організаційної структури управління. Ці останні разом з наслідками корекції виробничої структури і організаційної структури та структурних характеристик інших внутрішніх змінних обумовлюють підвищення ефективності та продуктивності функціонування організації.

Вибір та освоєння найбільш прийняттого варіанту виробничо-технологічної організаційної структури управління має відбуватись у відповідності з вимогами принципу “кожній формальній групі свій орган управління” і неминуче буде супроводжуватись важливими організаційними наслідками, обумовленими особливостями, притаманними цій організаційній структурі управління. Основна особливість всіх можливих варіантів виробничо-технологічної організаційної структури управління, яка всі їх об'єднує – це наявність ярусу органів управління низової ланки які вмонтовані безпосередньо в тканину первинних мікроколективів, тобто формальних груп безпосередніх товаровиробників. Саме їм має бути делегована відповідна їх статусу частина функцій управління. Завдяки делегуванню органам управління низового рівня певної частини функцій управління з'являється можливість розширення фронту (сфери) контролю та скасування частини органів управління на цих рівнях навіть за незмінного рівня продуктивності праці у сфері управління. В ряді випадків можна буде зменшити кількість рівнів в управлінській ієрархії, тобто зменшити висоту організаційної структури управління і відповідно скоротити довжину ланцюгів команд (ланцюгів начальників).

Ефективність організаційних структур управління може бути визначена як функція від таких параметрів формальної моделі [6]:

- ступінь раціональності структуризації системи управління;
- ступінь раціональності розподілу завдань, прав і відповідальності між різними структурними ланками;
- ступінь раціональності кадрового потенціалу;
- ступінь економічної ефективності апарату управління.

Висновки. Система показників ефективності повинна: – відображати витрати всіх видів ресурсів, споживаних підприємством; – створювати передумови для виявлення резервів підвищення ефективності проведення; – стимулювати використання всіх резервів, наявних на підприємстві; – забезпечити інформацією щодо ефективності проведення всі ланки управлінської ієрархії; – виконувати критеріальну функцію, тобто для кожного з показників повинні бути визначені правила інтеграції їхніх значень [7].

Отже, запропоновані показники оцінювання ефективності функціонування підприємства дозволять об'єктивно та комплексно проаналізувати ефективність, з урахуванням специфіки діяльності підприємства, та виявити резерви його удосконалення.

Література.

1. **Тищенко А.Н.** Экономическая результативность деятельности предприятий: монография / **А.Н. Тищенко, Н.А. Кизим, Я.В. Догадайло.** – Харків: ИД «ИНЖЭК», 2005. – 144 с.
2. **Мазур И.И.** Эффективный менеджмент / **И.И. Мазур, В.Д. Шапиро, Н.Г. Ольдерогге;** под общ. ред. **И.И. Мазура.** – М.: Высшая школа, 2003. – 555 с.
3. **Писаревський І.М.** Менеджмент організацій: навч. посіб. / **І.М. Писаревський, А.А. Нохріна, О.В. Познякова.** – Х.: ХНАМГ, 2008. – 133 с.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.
5. **Метеленко Н.Г.** Формування організаційної структури управління як складової внутрішнього господарського механізму промислового підприємства / **Н.Г. Метеленко** // *Інвестиції: практика та досвід.* – 2009. – № 10. – С. 46-49.
6. **Герасименко І.М.** Оцінка ефективності системи управління підприємства в контексті організаційного розвитку / **І.М. Герасименко, Н.В. Горбатовська** // *Проблеми системного підходу в економіці.* – 2011. – № 4. – Режим доступу до журналу: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2011_4/Gerasimenko_411.htm.
7. **Dejneko O.A.** Efficiency and quality of management of the machine-building enterprise / **O.A. Dejneko.** – Moscow: Mechanical engineering, 2006. – 24 p.

УДК 65.012.7

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО РОЗВИТКУ

STATE FINANCIAL CONTROL AND DIRECTIONS OF HIS DEVELOPMENT

ОКСАК І.Ю., ПУГЛО Ю.О., ЄКІМОВА Н.В., студенти*
Харківський національний технічний університет
сізьського господарства імені Петра Василенка

У статті розкрито економічну сутність поняття «державний фінансовий контроль» та уточнено його зміст. Розкрито мета, завдання і напрями розвитку державного фінансового контролю.

Ключові слова: фінансовий контроль, державний фінансовий контроль, функція управління.

In the article economic essence of concept «state financial control» is exposed and his maintenance is specified. Exposed aim, task and directions of development of state financial control.

Key words: financial control, state financial control, management function.

* Науковий керівник – Луценко О.А., к.е.н., доцент